

Luigi Boccherini

MENUET

în La major

din Cvintetul de coarde în Mi major

G. 275, Op. 11 nr. 5

Știma pentru VIOARĂ

GRAFOART

SCURTĂ BIOGRAFIE

Compozitor și violoncelist italian, **Luigi Boccherini** (*Lucea, 1743 — Madrid, 1805*) a învățat violoncelul cu tatăl lui încă din copilărie și a devenit un virtuoz celebru de la vârsta de numai 14 ani, după ce a cântat la Roma. Apoi, a fost angajat de Teatrul Imperial din Viena, oraș în care a stat trei perioade mai lungi, între 1757 și 1764; din această epocă datează prima sa lucrare cunoscută, o culegere de șase triouri de coarde (1760), urmată, în 1761, de o culegere de șase cvartete de coarde, în 1764, Luigi și tatăl lui se întorc la Lucea, locul unde a scris o cantată și două oratorii: *Giuseppe riconosciuto* și *Giua, re di Giuda*. După moartea tatălui său (1766), Boccherini se asociază cu violonistul Filippo Manfredini și întreprinde împreună cu acesta turnee care îi vor duce în mod special la Paris (1767). Admirând în aceeași măsură virtuozitatea sa de instrumentist și talentul lui componistic, ambasadorul Spaniei la Paris insistă să se ducă la Madrid, stabilindu-se în 1776, la Las Arenas, lângă Madrid.

Pe parcursul acestor ani, Boccherini a compus o mare cantitate de muzică de cameră pentru formații diverse, printre care o serie de cvintete de coarde, inspirându-se uneori din motive spaniole. Uimitorul *Quintettino* op. 30 nr. 6, intitulat *La Musica notturna delle strade di Madrid* reflectă perfect această perioadă de experimente euforice. Fiind influențat, fără îndoială, în timpul sejurului său parizian, de ideile lui Jean-Jacques Rousseau, Boccherini, el însuși italian, s-a arătat interesat de ideea unei muzici „locale”, chiar în momentul în care muzica italiană domnea atotputernică.

Începând din 1786, compozitorul i-a trimis lui Friedrich Wilhelm al II-lea, excelent violoncelist, o cantitate considerabilă de muzică, printre care 28 de cvintete și 16 cvartete. În anturajul familiei Benavente-Osuna, de care era foarte apropiat, Boccherini a avut ocazia să asculte o parte dintre lucrările lui J. Haydn și s-a aflat în preajma lui Goya, a poetului și dramaturgului Moratin și a scriitorului englez Beckford. Pentru această societate luminată, el a compus unica sa operă, *la Clementina*, redescoperită abia în 1960.

Boccherini a fost unul dintre cei mai mari compozitori de muzică de cameră pentru coarde și cel mai mare compozitor italian de muzică instrumentală din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Măiestria scriiturii și dezinvoltura formală a foarte numeroaselor lui cvartete și cvintete au trecut ca „inexplicabile” pentru un moștenitor al barocului italian, până în ziua în care Hugo Riemann a susținut ideea că Boccherini ar fi cules de la Paris roadele școlii de la Mannheim.

Această ipoteză confirmă importanța muzicianului — care, alături de Joseph Haydn, a fost creatorul cvartetului de coarde și inițiatorul cvintetului, în care prefera, așa cum avea să o facă Schubert mai târziu, formula cu două violoncelle — între rococoul italian și marii clasici vienezi. Puriții relativ abstracte a acestora din urmă, Boccherini, de multe ori de o melancolie spontană și chiar dramatic, precum Mozart, le opune o preocupare pentru culori, pentru inventivitate în tehnica instrumentală (arcuș utilizat *con legno* etc.) și o excepțională sensibilitate față de ambianța înconjurătoare, care fac din el moștenitorul unora dintre cele mai particulare trăsături ale lui Vivaldi.

Muzica nocturnă din Madrid rezumă o artă extraordinară de avansată pentru epoca sa: ea se naște din zgomote incoerente de instrumente aflate pe cale de a se acorda, evoluează către refrene populare și ecouri ale muzicii sacre și culminează într-o intensă perorație, provenind din cea mai pură tradiție a dansurilor de Curte.

Mult timp, un fermecător menuet extras din cvintetul op. 11 nr. 5 (1771) a rămas lucrarea cea mai cunoscută a lui Boccherini, oferindu-ne o imagine grațioasă și fragilă a compozitorului.

Astăzi, privindu-i opera în ansamblu, putem descoperi un muzician îndrăzneț, angajat, precursor a ceea ce urma să fie mai bun în muzicile „naționale” ale secolului romantic.

Operele lui Boccherini au fost catalogate de Yves Gérard, muzicolog francez (născut în 1932), în catalogul Gérard, publicat în Londra, de aici numărul G pentru rezultatele sale.

MENUET

în La major din Cvintetul de coarde în Mi major,
G. 275, Op. 11 Nr. 5

Moderato e grazioso

Luigi Boccherini

Vioară

p con sord.

Pian

Moderato e grazioso

pp

3

3

6

6

MENUET

în La major din Cvintetul de coarde în Mi major, G. 275, Op. 11 Nr. 5

Moderato e grazioso

con sord.

Luigi Boccherini

p

4

9 *mf* *dim.*

13 *pp*

17 *Fine*

22 **Trio** *mf*

28 *p* *f* *mf leggiero*

34 *pp*

39 *mf*

43 *f* *p* *f*

D.C. al Fine